

World Grand Prix Volleybal 2014

Economische impact en bezoekersprofiel

Werkgroep Evaluatie
Sportevenementen

Auteurs:

Luuk Janssen, Willem de Boer

Samenvatting

In augustus 2014 werden in de nieuwe topsporthal in Doetinchem tijdens drie dagen in wedstrijden in het kader van de World Grand Prix Volleybal gespeeld. Naast Nederland deden Puerto Rico, België en Polen aan dit volleybalweekend mee.

Op deze drie wedstrijddagen kwamen in totaal 3.883 dagbezoekers af. Uit het online onderzoek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen blijkt dat een bezoeker aanwezig was bij gemiddeld 1,2 wedstrijden, waarmee er ruim 4700 individuele bezoekers waren.

Van de bezoekers was 51% man en de gemiddelde leeftijd was 44 jaar. Het gemiddelde opleidingsniveau was hoog, met meer dan 40% afgestudeerde HBO of WO-ers. Ruim de helft (55%) van de bezoekers kwam uit Gelderland. De grootste groep bezocht de wedstrijd met twee personen. De bezoekers waren over vrijwel alle aspecten van het evenement tevreden en zij waarderen het totale evenement gemiddeld met 8,24.

De bestedingen van bezoekers tijdens en rondom het evenement waren beperkt: gemiddeld zo'n 32 euro per persoon, waarvan 11 euro voor de toegang. Van de bezoekers overnachtte er 8%, en daarvan weer 90% in de provincie Gelderland.

Bezoekers zorgen voor een extra bestedingsimpuls van bijna €90.000,- in Gelderland. Daar staat tegenover dat het netto bestedingseffect via de organisatie van de World League wedstrijden op een negatief saldo van € 46.600,- wordt geraamd. De uitgave van deelnemers is geschat op € 4.300 De additionele bestedingen van media zijn onbekend. De totale economische impact van World Grand Prix Volleybalwedstrijden voor de provincie Gelderland bedraagt dus naar schatting € 47.455.

Categorie	Impact
Bezoekersbestedingen	€ 89.756
Organisatorische bestedingen	-/-€ 46.600
Deelnemersbestedingen	€ 4.300
Mediabestedingen	PM
Totale economische impact WGP Volleyball	€ 47.455

Inhoudsopgave

Samenvatting	2	Hoofdstuk 4 Economische impact	15
		Wat zijn additionele bestedingen?	15
Hoofdstuk 1 Inleiding	4	Bezoekers, overnachtingen en bestedingen	16
Achtergrond evenement	4	Additionele bezoeken en bezoekers	17
Achtergrond onderzoek	5	Bestedingen bezoekers	18
Structuur van het rapport	5	Overnachtingen en bestedingen door bezoekers	19
		Economische impact vanuit de organisatie	19
Hoofdstuk 2 Methodologie	6	Economische impact van deelnemers en de media	20
WESP	6	Samenvatting	21
Begripsbepaling en afbakening	6		
Dataverzameling	7	Bijlage 1: Bronnen	22
Representativiteit van het onderzoek	8	Bijlage 2: Vragenlijst bezoekersenquête	23
Hoofdstuk 3 Profiel Bezoekers	9		
Aantallen bezoekers	9		
Bezoekersprofiel	10		
Herkomst bezoekers	10		
Opleiding	11		
Gezelschap	11		
Motief	11		
Gemiddelde bestedingen	12		
Overnachtingen	13		
Tevredenheid en Waardering	14		

1. Inleiding

Achtergrond evenement

De World Grand Prix is een door de internationale landencompetitie die door de wereldvolleybalbond FIVB jaarlijks wordt georganiseerd. Aan deze competitie doen de sterkste volleybalnaties mee.

Voor het eerst in de geschiedenis van het 'belangrijkste toernooi voor landenteams' deden er in 2014 28 landen mee, ten opzichte van 18 het jaar daarvoor. Ook vindt het toernooi niet meer plaats in één land, maar worden de wedstrijden overal ter wereld gespeeld. Laatstgenoemde wijziging in de opzet was voor de Nevobo reden om Nederland aan te melden als gastland.

De 28 deelnemende landen waren verdeeld in drie poules op basis van de wereldranglijst. Oranje speelde in groep 2 - de subtop - die bestond uit acht landen. Het team moest bij de eerste vier komen om de Final Four in Polen te halen. De winnaar van deze Final Four kwalificeert zich voor Final Six, de grote finale waar ook de absolute wereldtop aan meedoet.

Na World Grand Prix-weekenden in Puerto Rico en België vond in Doetinchem het derde World Grand Prix-weekend plaats. Op vrijdagavond 8 augustus verloor Nederland de eerste wedstrijd van Puerto Rico met 2-3. Zaterdagavond 9 augustus stond de derby tegen België op het programma die met 3-0 werd gewonnen en zondagavond 10 augustus versloeg het team van bondscoach Gido Vermeulen Polen met 3-0.

De Topsporthal Achterhoek, die in dat weekend zijn vuurdoop beleefde, biedt plaats aan 1600 toeschouwers. Het aantal bezoekers gedurende het evenement liep op. Zo waren er op vrijdag 8 augustus 1083 bezoekers aanwezig. Op zaterdag 9 augustus 1384 en op zondag 10 augustus trok de World Grand Prix Volleyball league voor dames 1416 bezoekers

Uiteindelijk bereikte Oranje de finales in Polen. In de beslissende wedstrijd werd nipt verloren van België, waardoor promotie naar groep 1 werd misgelopen.

Achtergrond onderzoek

De Provinciale Staten van de provincie Gelderland stelden in 2009 met de notitie 'Gelderland Sportland, een wereld te winnen!' zich ten doel om sport en bewegen in Gelderland de komende jaren in de volle breedte op een hoger niveau te brengen. Topsportevenementen vormden hierbinnen een belangrijk onderdeel, onder meer als podium en als inspiratiebron. De provincie wil dan ook aansprekende topsportevenementen naar Gelderland halen. Deze kunnen immers niet alleen voor de sport, maar ook economisch en maatschappelijk van waarde zijn. De provincie ziet het binnenhalen van topsportevenementen als 'een waardevolle investering in de toeristensector, de werkgelegenheid en (...) [een bijdrage] aan het beeld van een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is'.

De provincie stelt, in het kader van Gelderland Sportland, subsidies beschikbaar aan de organisatoren van sportevenementen van grootschalige sportevenementen op het gebied van de kernsporten van Gelderland. Dat zijn: wielrennen, atletiek, judo, hippische sport en volleybal. Eén van de voorwaarden van de subsidie is een evaluatie de economische impact van het evenement voor Gelderland volgens de richtlijnen van de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Dit betekent dat het evenement volgens een gestandaardiseerde methode wordt onderzocht, welke landelijk is vastgesteld in deze

Werkgroep. Alhoewel evenementen van elkaar verschillen, zijn de uitkomsten van de onderzoeken hierdoor goed vergelijkbaar. In de WESP werken wetenschappers en onderzoekers samen om te komen tot standaarden, om zo onderzoek vergelijkbaar te maken en op een hoog niveau te krijgen en houden.

Structuur van het rapport

In het volgende hoofdstuk wordt de methodologie van het onderzoek besproken. Hoofdstuk 3 richt zich op de karakteristieken van de bezoekers, inclusief hun uitgaven door en de tevredenheid over de World Grand Prix wedstrijden die het topsportcentrum in Doetinchem plaatsvonden. Hoofdstuk 4 behandelt de economische impact van het evenement voor de provincie Gelderland.

2. Methodologie

De wedstrijden van Oranje in het kader van de World Grand Prix zijn geëvalueerd volgens gestandaardiseerde methoden, welke landelijk zijn vastgesteld in de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Alhoewel alle sportevenementen van elkaar verschillen zullen de uitkomsten van de onderzoeken wel goed vergelijkbaar zijn. In WESP werken wetenschappers en onderzoekers van acht Hogescholen en enkele andere maatschappelijke en onderzoeksorganisaties, zoals NOC*NSF, het Mulier Instituut en het CBS, samen om standaardrichtlijnen te ontwerpen om de sociale, economische en promotionele impact van (sport)evenementen te meten. Doel van de WESP is om samen te komen tot uniforme standaarden, om zo onderzoek vergelijkbaar te maken en op een hoog niveau te krijgen en houden.

Begripsbepaling en afbakening

Het begrip economische impact heeft enige toelichting. De economische impact van een sportevenement wordt gedefinieerd als de extra bestedingen die door dit evenement veroorzaakt worden in een bepaalde afgebakende omgeving van het evenement, in dit geval de provincie Gelderland. Er is gekozen voor deze afbakening omdat de provincie Gelderland, die het evenement

financieel ondersteunt, door middel van een WESP-evaluatie wil weten wat de economische impact is voor de Gelderland.

Het onderzoek voor de economische impact van een sportevenement richt zich in principe op de additionele uitgaven in, in dit geval, Gelderland van de volgende vier actoren rondom het evenement:

Bezoekers

Deelnemers

Media

Organisatie

Bij de bepaling van de economische impact vanuit de organisatie wordt gekeken naar de inkomsten en uitgaven van de organisatie die direct in de provincie Gelderland worden gedaan. Er wordt nadrukkelijk niet gekeken naar de inkomsten van uitgaven van de derden (personen of organisaties) waarvan de organisatie inkomsten ontvangt of aan wie het uitgaven doet.

Ter verduidelijking een voorbeeld. Als de organisator van het evenement een cateraar uit de regio (in dit geval provincie Gelderland) haalt, worden deze uitgaven volledig binnen de regio gerekend. In werkelijkheid kan de cateraar juist grotendeels zijn kosten, zoals personeel, ingrediënten en materialen, buiten de regio maken. Omgekeerd kan de organisatie bijvoorbeeld voor de opbouw van het evenement een bedrijf van buiten de regio inhuren. In dat geval vallen voor deze analyse de uitgaven aan dit bedrijf volledig buiten de regio, ook al is het in werkelijkheid zo dat dit bedrijf juist allerlei uitgaven (zoals inhuur van personeel, overnachtingen en materialen) binnen de regio doet. Al deze indirecte effecten zijn zeker van belang voor de regionale economie, echter is het bijzonder lastig en zeer arbeidsintensief om zulke effecten in kaart te brengen. Dit valt daarom ook buiten de scope van dit onderzoek. Het is echter wel belangrijk dat de lezer zich van bovenstaande effecten bewust is.

Onder de economische betekenis van een sportevenement wordt verstaan de economische impact, plus eventueel alle andere effecten die men als economisch kan betitelen (bijvoorbeeld promotie, schade e.d.). In tegenstelling tot de strenge definitie van het begrip 'de economische impact', is er geen specifieke afbakening voor de term 'de economische betekenis'.

Het doel van onderzoek is om een beeld te krijgen van het bezoekersprofiel en de economische impact van de World Grand Prix-wedstrijden in Doetinchem. Voor onderhavig onderzoek is gebruik gemaakt de richtlijnenhandboeken die door de WESP zijn vastgesteld, te weten de Richtlijnenhandboeken Economische Impact en Bezoekersprofiel (allebei versie 1.1). Deze handboeken zijn te downloaden via de website van de WESP: www.evenementenevaluatie.nl.

Dataverzameling

Om tot de resultaten te komen hebben is een online enquête uitgezet onder bezoekers aan het evenement. Deze bezoekers werden benaderd via e-mail, door de NeVoBo. De e-mailadressen werden verzameld via het online ticketing-systeem en bij de kassaverkoop. De vragenlijst van de bezoekersenquête (zie bijlage 3) waren gericht op het bezoekersprofiel en de economische impact van het evenement en zijn opgesteld aan de hand van de richtlijnen van de WESP. Om de respons van de enquête te vergroten werd er onder de deelnemers een prijs verloot, zijnde een shirt van het nationaal team.

In totaal zijn 469 enquêtes bruikbaar gebleken en meegenomen in de uiteindelijke dataset die ten grondslag ligt aan het onderzoek. Gegevens over de bezoekersaantallen zijn afkomstig van de NeVoBo, als organisator van het evenement. Tot slot zijn gegevens over de inkomsten en uitgaven van de organisatie van het evenement afkomstig van de NeVoBo.

Representativiteit van het onderzoek

De dataverzameling heeft in totaal 469 enquêtes, waarvan 466 bezoekers, opgeleverd. De richtlijnen van de WESP schrijven voor dat onder populaties met een omvang van meer dan 5000 personen er minimaal 385 enquêtes gehouden moeten worden om een voldoende betrouwbaar beeld te geven van het evenement. Betrouwbaar betekent in dit geval dat met 95% zekerheid kan worden gezegd dat de werkelijkheid binnen een marge van +5% tot -5% van de uitkomsten van het onderzoek vallen. Het kritische aantal van 385 is dus gehaald voor wat betreft de bezoekers. De resultaten die hieronder zijn beschreven geven daarom een voldoende representatief beeld van het evenement en de bezoekers. De betrouwbaarheid is lager voor deelpopulaties, zoals de bezoekers op één bepaalde dag of met een gegeven herkomst. Het aantal geënquêteerden hiervoor is kleiner, waardoor de betrouwbaarheid van de (deel-) uitkomst ook afneemt. Immers, als er 100 personen binnen een groep van 1000 worden ondervraagd is de kans op een

representatief beeld veel groter dan wanneer 1 persoon uit een populatie van 10 geïnterviewd wordt. De lezer dient dus, net als de onderzoeker, voorzichtig om te gaan met resultaten die betrekking hebben op een deel van de populatie.

3. Profiel Bezoekers

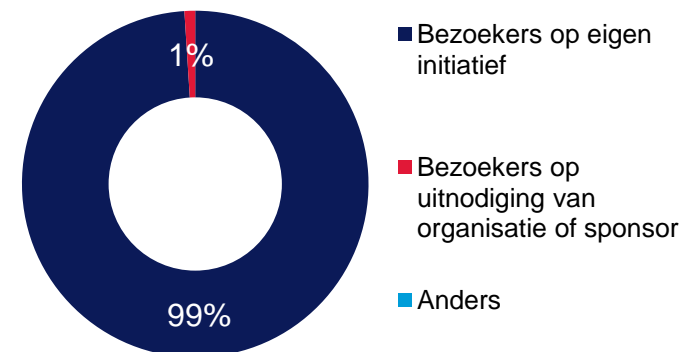
Aantallen bezoekers

Bij de World Grand Prix wedstrijden in Doetinchem kwamen volgens de NeVoBO **3.883 dagbezoekers**, over de drie dagen van het evenement. Van de bezoekers die de online enquête hebben ingevuld is 85% op één van de drie dagen aanwezig geweest en 9% op twee dagen. Zeven procent van de bezoekers was bij alle drie World Grand Prix wedstrijden aanwezig.

Gemiddeld waren de toeschouwers 1,22 dagen aanwezig. Voor de 4733 bezoeken (een bezoeker die drie dagen komt telt hier drie keer mee) waren er dus zo'n **3.883** afzonderlijke bezoekers, waarbij één persoon één keer meetelt, ook als hij of zij op meerdere dagen het evenement bezoekt.

Van de respondenten gaf 99% op eigen initiatief te zijn gekomen en 1% op uitnodiging van de organisatie of een sponsor.

Bezoeken aan World Grand Prix	Totaal
8 augustus Nederland – Puerto Rico	1320
9 augustus Nederland – België	1687
10 augustus Nederland – Polen	1726
Totaal	4733

Geslacht en leeftijd

Tijdens het evenement was de verdeling tussen mannen (51%) en vrouwen (49%) gelijkaardig. Van de volwassen bezoekers was ongeveer de helft jonger dan 45 jaar en de andere helft dus 45 of ouder. De gemiddelde leeftijd uit de steekproef was 44 jaar, wat redelijk gemiddeld is, in vergelijking met veel van de andere sportevenementen in Gelderland die zijn onderzocht via de WESP-methodiek.

Herkomst bezoekers

Ruim de helft van alle bezoekers aan de World Grand Prix wedstrijden was afkomstig uit Gelderland. De verdeling van het aantal bezoeker per provincie is redelijk gelijkaardig. Er moet wel worden aangetekend dat buitenlandse bezoekers de online enquête niet hebben ingevuld en ook heeft de NeVoBo daarover geen cijfers. De indruk is dat het aandeel buitenlanders niet heel groot zal zijn geweest, maar mogelijk wel enkele procenten van het totaal kan hebben omvat.

Bezoekers	Aandeel
Man	51%
Vrouw	49%
Jonger dan 25	17%
25 tot 34 jaar	12%
35 tot 44 jaar	15%
45 tot 54 jaar	29%
55 tot 64 jaar	17%
65 jaar of ouder	10%
Gemiddelde leeftijd	44 jaar
Gelderland	55%
Noord-Brabant	6%
Noord-Holland	6%
Overijssel	9%
Utrecht	7%
Zuid-Holland	6%
Rest van Nederland	11%
Buitenland	Niet in onderzoek

Opleiding

Het opleidingsniveau van de bezoekers van de World Grand Prix wedstrijden is redelijk hoog. Verreweg de grootste groep is de HBO-afgestudeerden met 38%. Daarnaast had 12% een wetenschappelijke opleiding afgerond. Het hogere voortgezette onderwijs is de tweede grootste groep met 18%, gevolgd door de MBO-ers. Laag opgeleiden vormden slechts 12% van het publiek.

Gezelschap

Slechts 10% van de bezoekers komt alleen naar de World Grand Prix. Het merendeel, 45% komt met twee personen. Het aantal dat in een groep van 6 personen of meer naar de wedstrijden kwamen kijken is slechts 3%. Het valt op dat er groot deel (34%) van de bezoekers met 3 of 4 personen de wedstrijden bezochten.

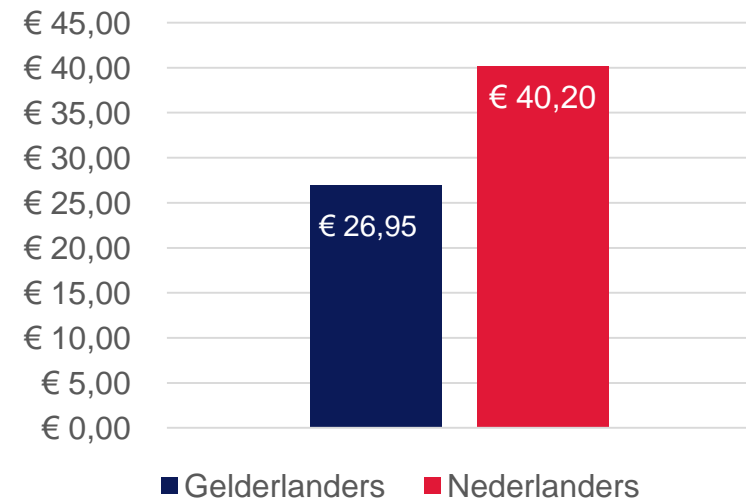
Bezoekers	Totaal
Basisonderwijs	4%
LBO/VMBO/MAVO	8%
MBO (MTS, UTS, VHBO)	17%
HAVO/VWO/HBS	18%
HBO (incl. Universiteitpropedeuse)	38%
WO	12%
Anders	3%
Alleen	10%
2 personen	45%
3 personen	17%
4 personen	17%
5 personen	6%
6-10 personen	3%
Meer dan 10 personen	0%

Gemiddelde bestedingen

Gemiddeld werd er door de bezoekers in de steekproef per dag ruim 32,- uitgegeven op of rond het evenement. Hierbij zijn de uitgaven aan overnachtingen niet meegeteld. De toegang was verreweg de grootste uitgavenpost, met bijna €12,-. In het topsportcentrum werd daarnaast nog ruim € 9,- besteed, waarvan meer dan de helft aan eten en drinken. Buiten het evenement werd er per dag nog ruim € 10,- uitgegeven in de provincie Gelderland. De grootste uitgavenpost was hier eten en drinken.

Gemiddeld besteedden de Gelderlanders (26,95) zo'n € 13,- (oftwel een ruime 30%) minder dan de bezoekers uit de rest van Nederland (40,20). Het verschil wordt grotendeels verklaard doordat bezoekers van buiten Gelderland meer besteedden aan eten en drinken en ook iets hogere vervoersbestedingen hadden dan personen uit Gelderland.

Bezoekersbestedingen (excl. overnachtingen)	Gemiddeld p.p.
Toegang tot het evenement	€ 11,63
Eten en drinken op het evenement	€ 6,85
Overige uitgaven op het evenement	€ 2,83
Eten en drinken elders in Gelderland	€ 5,54
Winkelen in Gelderland	€ 1,75
Vervoer (in Gelderland)	€ 3,38
Overige uitgaven in Gelderland	€ 0,54
Totale dagbestedingen	€ 32,54

Overnachtingen

Van alle geïnterviewden overnachtte 8% minimaal één nacht buiten het eigen huis. Gemiddeld duurde een overnachting twee nachten. Verreweg meeste overnachters (bijna 91%) verbleven binnen de provincie Gelderland en ongeveer 40% binnen de gemeente Doetinchem.

De tabel hiernaast laat zien over welke accommodaties de overnachtingen waren verdeeld. De verdeling is ongeveer gelijk. De meeste overnachters, 32%, verbleef in een 0-3 sterren hotel. Daarnaast valt op dat nog 18% in een 4-5 sterrenhotel verbleef. Dit verklaard de hoge overnachtingsprijs per persoon van €54,09

Bezoekers	Totaal
Overnachtingspercentage	8%
Gemiddelde duur overnachting	2 nachten
Bed & Breakfast	18%
Bij vrienden/familie/kennissen	18%
Bungalowpark/camping	12%
Hotel 0-3 sterren	32%
Hotel 4-5 sterren	18%
Overig	3%
Overnachtingsprijs p.p (incl. vrienden/familie)	€ 54,09

Waardering

De bezoekers van de World Grand Prix in Doetinchem waardeerden het evenement gemiddeld met een 8,2. Dat is een hoog gemiddelde in vergelijking met eerder onderzochte evenementen. De helft van de bezoekers gaven het evenement een 8 en 36% één op de drie gaf zelfs een nog hoger cijfer.

De bezoekers zijn ook ondervraagd op specifieke onderdelen van de World Grand Prix wedstrijden. Hier ontstaat een positief en eenduidig beeld op alle vlakken. Bezoekers zijn in grote mate (zeer) tevreden op alle punten, variërend van 86% (waarde voor het geld) tot 95% (sfeer en amusement). Ontevreden is maar een klein deel. Over sfeer en de locatie was zo'n 4-5% niet te spreken. Op een schaal van 1 tot 5 zijn de gemiddelde waarderingen hoog, alle onderdelen scoren rond de 4,3.

Overall waardering bezoekers	Totaal
Onvoldoende	0%
6	2%
7	11%
8	50%
9	32%
10	4%
Gemiddelde waardering (1-10)	8,24

Bezoekers	Locatie	Sfeer en amusement	Organisatie	Value for money	Datum (juni)
Zeer ontevreden	2%	2%	2%	1%	1%
Ontevreden	2%	0%	2%	1%	1%
Neutraal	6%	3%	4%	12%	7%
Tevreden	46%	47%	54%	55%	55%
Zeer tevreden	45%	48%	38%	31%	36%
Gemiddelde waardering (schaal 1-5)	4,31	4,40	4,24	4,13	4,23

4. Economische impact

Met de economische impact van de World Grand Prix wordt bedoeld de additionele, dat wil zeggen extra, bestedingen die door dit evenement worden veroorzaakt in een afgebakend gebied. In het geval van World Grand Prix-wedstrijden wordt met dit gebied de provincie Gelderland bedoeld.

Bij een internationaal topsportevenement als de World Grand Prix zijn verschillende 'economische effecten' te onderscheiden: gekochte toegangskaartjes door toeschouwers, overnachtingen door buitenlandse deelnemers, uitgaven en inkomsten van de organisatie, enzovoorts. In zekere zin zijn dit allemaal 'economische effecten': ze zijn een gevolg van het sportevenement voor de economie. De centrale vraag is: welke effecten zijn echt additioneel en zijn niet het gevolg van een verschuiving van de 'binnenlandse', of in dit geval 'binnenprovinciaalse' vraag?

Wat zijn additionele bestedingen?

We beschouwen in principe alleen de bestedingen additioneel die aan twee voorwaarden voldoen:

- Er is een oorzakelijk verband met de organisatie van het evenement. In de praktijk betekent dit dat alleen de bestedingen worden meegenomen van bezoekers, deelnemers, organisatie en pers die speciaal voor het evenement naar Gelderland zijn gekomen. In dit onderzoek worden uitgaven van de bewoners van Gelderland als niet-additioneel gezien, omdat het aannemelijk is dat zij het geld dat zij aan of door het evenement besteedden anders ook in Gelderland zouden hebben uitgegeven. We gaan er derhalve vanuit dat indien het evenement op een andere locatie (wereldwijd) zou zijn gehouden, er geen Gelderlanders zijn die speciaal daarvoor naar deze andere locatie zouden zijn gereisd.
- De uitgaven gerelateerd aan het sportevenement moeten niet worden 'teniet gedaan' door vermindering van de vraag in andere delen van de economie, met andere woorden als er sprake is van verschuiving van vraag. Een voorbeeld van verschuiving zijn subsidies van de lokale overheid: als het kwalificatietoernooi niet had plaatsgevonden, waren deze uitgaven van de provincie naar alle waarschijnlijkheid toch ook in de Gelderse economie terechtgekomen. In feite is dit dus een verschuiving van vraag binnen Gelderland. Deze uitgaven worden dus niet meegeteld als additioneel.

Bezoekers, overnachtingen en bestedingen

De economische impact van bezoekers wordt (in grote lijnen) bepaald door de vermenigvuldiging van het aantal additionele bezoekers met de gemiddelde uitgaven per persoon van deze bezoekers. Op vergelijkbare wijze wordt het aantal overnachtingen bepaald, aan de hand van gemiddelde verblijfsduur. Voor zowel het vaststellen van het aantal overnachtingen als voor het berekenen van de totale economische impact is het aantal bezoekers dus essentieel.

Additionele bezoeken en bezoekers

Personen van buiten de provincie Gelderland die bij de World League wedstrijden aanwezig worden als additioneel gezien indien zij zonder het evenement niet in Gelderland waren geweest. Hiervoor wordt in de vragenlijst de stelling voorgelegd: 'Als het evenement niet in Gelderland was geweest, dan was ik ook in Gelderland geweest'.

Respondenten van buiten Gelderland die hierop instemmend reageren rekenen we tot niet additionele bezoekers; de uitgaven die zijn doen zouden zonder het evenement naar alle waarschijnlijkheid ook in Gelderland neerslaan. Alle andere bezoekers van buiten de provincie zijn speciaal voor het evenement naar Gelderland gekomen en zij zijn, net als hun uitgaven, additioneel.

Bezoekers uit Gelderland beschouwen we bij dit evenement niet als additioneel. Van de respondenten was 45%

afkomstig van buiten de provincie Gelderland. Hiervan was zo'n 96% additioneel. In totaal was daarom **43%** van het gehele publiek additioneel. Dit komt neer op bijna 1.700 additionele bezoekers. Gemiddeld waren de additionele bezoekers 1,22 wedstrijddagen aanwezig bij de World Grand Prix in Doetinchem. Dit is gelijk aan het gemiddelde van voor alle bezoekers. In totaal komt het aantal additionele dagbezoeken daarmee op 2.058.

Bezoekers en bezoeken, totaal en additioneel	Totaal
Aantal bezoeken (dagbezoekers)	4733
Gemiddeld aantal dagen dat een bezoeker aanwezig was	1,22
Aantal individuele bezoekers evenement	3883
Aandeel additionele bezoekers	43%
Aantal additionele bezoekers	1683
Gem. aantal dagen per additionele bezoekers	1,22
Additionele bezoeken	2058

Bestedingen bezoekers

De tabel hiernaast laat de gemiddelde dagbestedingen binnen de provincie Gelderland zien van additionele bezoekers. Per dag werd er door de 16.83 additionele dagbezoekers per persoon € 28,09 uitgegeven, waarmee de additionele bestedingen uitkomen op € 57.818,-, exclusief de bestedingen aan entree, welke terugkomen bij de economische impact vanuit de organisatie.

Van de additionele bezoekers blijft 14% langer in Gelderland, naast het evenement. Zij doen dit gemiddeld 1,7 dagen. Met de aanname dat hun dagbesteding gelijk is op deze dagen aan het bedrag dat zij uitgeven op de dagen van het evenement komen de extra bestedingen in Gelderland door langer verblijf uit op € 11.704,-. De totale economische impact van dagbestedingen van bezoekers komt uit op €69.522,-. Bestedingen aan overnachtingen zijn hierbij niet inbegrepen.

Economische impact tijdens evenement	Totaal
Aantal additionele bezoeken	2058
Gemiddelde dagbesteding add. bezoekers (excl. entree)	€ 28,09
Totale add. bestedingen bezoekers	€ 57.818

Economische impact door langer verblijf	Totaal
Aantal additionele bezoekers	1.683
% add. bezoekers dat langer in Gelderland blijft	14%
Gem. aantal dagen langer	1,72
Gemiddelde dagbesteding add. bezoekers	€ 28,09
Add. bestedingen bezoekers door langer verblijf	€ 11.704

Overnachtingen door bezoekers

Aan de hand van de aantallen additionele bezoekers kunnen, met het percentage dat daarvan overnacht en het gemiddelde aantal overnachtingen per persoon, het totale aantal overnachtingen worden berekend. Van de additionele bezoekers overnacht ruim 13%. De gemiddelde overnachtingsduur is 1,84 nachten. In totaal zijn er dus ruim 400 overnachtingen. Het gemiddelde overnachtingbedrag ligt op € 48,88 per persoon per nacht voor de additionele bezoekers. Het gaat ook hier om alle typen accommodaties, dus zowel het verblijf bij vrienden of familie, als het 5-sterren hotel. In totaal bedragen de additionele uitgaven aan logies € 20.234,- binnen de provincie Gelderland.

De totale economische impact van bezoekers, overnachtingen plus dagbestedingen, komt daarmee uit op **€89.755,-**.

Economische impact	Totaal
Additionele bezoekers	1683
Percentage additionele overnachters	13%
Aantal additionele overnachters	225
Gemiddelde overnachtingduur	1,84
Totaal aantal overnachtingen	414
Gemiddelde overnachtingprijs	€ 48,88
Totale uitgaven aan overnachtingen	€ 20.234

Economische impact vanuit de organisatie

Voor de economische impactberekening van de World Grand Prix wedstrijden is het van belang in kaart te brengen welke uitgaven de organisatie (NeVoBo) deed in Gelderland en welke inkomsten het uit diezelfde provincie genereerde. Het saldo daarvan is de netto economische impact vanuit de organisatie. In de tabellen hiernaast zijn de uitgaven van de organisatie te zien. Het betreffen gegevens van NeVoBo. Een specifiekere uitgaven verdeling was niet mogelijk om zichtbaar te maken. De totale begroting van het evenement was ruim drie ton. Daarvan besteedde de organisatie iets minder dan de helft, € 141.900,-, binnen Gelderland.

De tweede tabel hiernaast laat de inkomsten van de organisatie zien. Uit gegevens van de Nevobo blijkt dat de totale inkomsten uit bezoekers €45.000,- bedraagt. Hiervan was 55%, oftewel € 24.750,- afkomstig uit Gelderland. Verder valt op dat door middel van sponsoring en algemene middelen van de organisatie een totaal €131.250,- van buiten Gelderland binnengekomen is.

Er werd, kortom € 149.250,- via de organisator van het evenement naar Gelderland getrokken. Daar staat tegenover dat de organisatie € 195.850,- buiten de provincie uitgaf. Dit 'weglek-effect' is dus groter dan het extra middelen die Gelderland binnenstromen. De **netto economische impact** vanuit de organisatie is daarom een **negatief** saldo van **€46.600,-**.

Uitgavenspost	Gelderland	Buiten Gelderland	Totaal
Totaal	€ 141.900	€ 195.850	€ 337.750

Inkomstenpost	Gelderland	Buiten Gelderland	Totaal
Bezoekers	€24.750	€20.250	€45.000
Sponsoring	0	€60.000	€60.000
Bijdrage lokale organisatie	€40.000	0	€40.000
Volley2015 side events	0	€4.000	€4.000
Nevobo algemene middelen	0	€65.000	€65.000
Subsidies	€123.750	0	€123.750
Totaal	€188.500	€149.250	€337.750

Economische impact organisatie	In Gelderland
Inkomende geldstromen van buiten Gelderland	€149.250
Uitgaande geldstromen buiten Provincie Gelderland	€195.850
Netto Economische impact organisatie	-/- € 46.600

Bestedingen vanuit deelnemers en de media

De deelnemers aan de World Grand Prix bestaan het Nederlands volleybalteam en de drie tegenstanders Puerto Rico, België en Polen. Niet alleen de topsporters zelf, maar ook hun gehele begeleidingsstaf in de vorm van trainers, coaches en bijvoorbeeld masseurs horen hier bij. Voor deze personen geldt dat de NeVoBo de belangrijkste bestedingen in de vorm van overnachtingen en eten en drinken voor haar rekening nam. Daarnaast deden de deelnemers en begeleiding mogelijk ook nog bestedingen uit eigen zak. In totaal waren er **86 deelnemers** aanwezig. Uit gegevens van de NeVoBo blijkt dat de deelnemers gemiddeld 5 dagen in Doetinchem verbleven. Op basis van eerder onderzoek en op basis van een schatting van de NeVoBo worden de bestedingen van deelnemers geschat op **€4300,-** wat neer komt op een gemiddelde besteding van €10.- per persoon per dag.

Over de media is er onvoldoende informatie beschikbaar om een uitspraak te doen over hun bijdrage aan de economische impact voor de provincie Gelderland. In de steekproef zijn er voor te weinig respondenten om een uitspraak te kunnen doen over de bestedingen van de media.

Er is, kortom, te weinig data om een betrouwbare inschatting van de economische impact vanuit de media te maken. De impact zal waarschijnlijk relatief beperkt zijn, maar voor de economische impact-berekening nemen we hiervoor een **PM-post** op.

Samenvatting

De tabel hiernaast geeft de hiervoor gepresenteerde resultaten kort en bondig weer. De totale economische impact van de World Grand Prix Volleyball wedstrijden in het topsportcentrum Doetinchem voor de provincie Gelderland is **€47.455,-** De netto organisatorische bestedingen zijn negatief, ter waarde van € 46.600. Dit komt doordat de uitgaven van de organisatie (NeVoBo) voor een groot deel buiten Gelderland valt, mogelijk ook omdat de NeVoBo zelf niet in Gelderland gevestigd is.

Categorie	2013
Bezoekers	
<i>Dagbestedingen</i>	€ 69.521
<i>Overnachting bestedingen</i>	€ 20.234
Deelnemers	€ 4.300
Organisatie bestedingen	-/- € 46.600
Media bestedingen	PM
Economische impact	€ 47.455

Bronnen

Geraadpleegde literatuur

Provinciale Staten Gelderland, besluit 30-6-2010.
Gelderland Sportland: Programma 2010-2016.

Subsidieregister Provincie Gelderland: juni 2013

Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (2010).
Richtlijnenhandboek Bezoekersaantallen.
www.evenementenevaluatie.nl

Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (2010).
Richtlijnenhandboek Bezoekersprofiel.
www.evenementenevaluatie.nl

Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (2010).
Richtlijnenhandboek Economische impact.
www.evenementenevaluatie.nl

Geraadpleegde websites

www.evenementenevaluatie.nl

www.fivb.org

www.gelderland.nl

www.gelderlander.nl

www.nos.nl

www.volleybal.nl

www.volleybal.tv

Foto's

Voorpagina: eigenapeldoorn.nl; fivb.org volleybal.tv

Vragenlijst bezoekersenquête

1. Wat is uw geslacht?
  2. Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?
  3. Wat is uw geboortejaar?
  4. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?
  5. In welke hoedanigheid bezoekt u het evenement?
(bezoeker/deelnemer/anders)
  6. Hoeveel dagen bezoekt u het evenement?
  7. Uit hoeveel personen (inclusief uzelf) bestaat uw gezelschap?
  8. Als het evenement niet in Gelderland was, was ik vandaag toch in Gelderland geweest?
  9. Bent u door het evenement langer in Gelderland gebleven?
  10. Hoeveel dagen bent u langer in Gelderland gebleven door het evenement?
  11. Overnacht(te) u de afgelopen of komende nacht(en) ergens anders dan op uw vaste woonadres?
  12. Waar overnacht(te) u?
  13. Hoeveel nachten overnacht(te) u?
  14. Welk type accommodatie overnacht(te) u?
  15. Wat is de prijs van 1 overnachting?
  16. Op hoeveel personen heeft deze overnachtingprijs betrekking?
  17. Wat is vandaag op uw van toepassing? (zelf uitgaven?)
  18. Op hoeveel personen hebben uw uitgaven vandaag betrekking?
- Uitgaven (hoeveel besteedde u aan:)**
19. Toegang tot het evenement
  20. Eten en drinken op het evenement
  21. Overige uitgaven op het evenement
  22. Eten en drinken – elders in Gelderland
  23. Winkelen in Gelderland
  24. Vervoer in Gelderland
  25. Overige uitgaven in Gelderland
- Tevredenheid (In welke mate bent u tevreden over:)**
26. De locatie
  27. Sfeer en amusementswaarde
  28. Organisatie van het evenement
  29. Planning van het evenement (juni)
  30. Value for money
  31. Als u dit evenement als totaal beoordeelt, welk rapportcijfer zou u dat dan geven?
  32. Heeft u nog op- of aanmerkingen?